

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

RAPORT Z PRZEBIEGU PIERWSZYCH OGÓLNOPOLSKICH SPOTKAŃ SIECIUJĄCYCH
CENTRA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
„Dziś i jutro Centrów Integracji Społecznej, problemy i perspektywy działania”
14 – 15 CZERWCA 2010 R.
POLANOWICE

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Informacje ogólne:

Pierwsze Spotkanie Sieciujące CIS „Dziś i jutro Centrów Integracji Społecznej, problemy i perspektywy działania” odbyło się na terenie Centrum Integracji Społecznej CIS POL w Polanowicach.

W spotkaniu wzięło udział 70 osób w tym 51 przedstawicieli Centrów Integracji Społecznej z 28 CIS: Kielce, Łobez, Chudobczyce, Kraków, Chełm, Jaworzno, Drezdenko, Toruń, Gorzów Wielkopolski, Nowy Sącz, Klucze, Wrocław, Łazy, Tychy, Zielona Góra, Polanowice, Braniewo, Ostróda, Bystrzyca Kłodzka, Osówek, Opoczno, Ostróda, Staszów, Poznań, Szamotuły, Lublin, Bytów, Skarżysko Kamienna (zgłoszonych zostało 53 przedstawicieli CIS).

Zainteresowanie spotkaniem było bardzo duże jednak z różnych przyczyn nie wszyscy zainteresowani mogli uczestniczyć w spotkaniach np. z CIS w Łodzi, CIS w Nowym Sączu.

W spotkaniu wzięli udział między innymi: przedstawiciele Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej: Krzysztof Więckiewicz (Dyrektor Departamentu Pożytku Publicznego, MPiPS), Andrzej Trzecicki (Naczelnik w Departamencie Pomocy i Integracji Społecznej, MPiPS), Cezary Mizejewski (ekspert ds. ekonomii społecznej), Ryszard Grüner (Burmistrz Miasta Byczyny), Marcin Juszczyk (Prezes Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych), Krystyna Żejmo - Wysocka (Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Toruniu).

Organizatorem Pierwszych spotkań sieciujących była Agencja Rozwoju i Promocji Spółdzielczości Związku Lustracyjnego Spółdzielni Pracy (ZLSP) jako partner Projektu „Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej” który jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, priorytet I: „Zatrudnienie i integracja społeczna, działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji promocji i integracji społecznej, współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wśród partnerów projektu w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Instytutu Spraw Publicznych (ISP) , Fundacji Inicjatyw Społeczno Ekonomicznych (FISE) oraz Fundacji Pomocy Wzajemnej BARKA.

Spotkanie zostało zorganizowane przy ogromnym wsparciu pracowników Centrum Integracji Społecznej CISPOL w Polanowicach. Obsługę spotkania ze strony ZLSP stanowili: Joanna Brzowska Koordynator projektu ZSWES, Anna Bulka Kierownik CES, Michał Knapik Asystent kierownika CES, Danuta Węgrzyn specjalista ds. rozliczeń działań CES. Każdy z uczestników otrzymał komplet materiałów wśród których znalazły się prezentacje i materiały przygotowane przez prelegentów i osoby prowadzące warsztaty.

Przebieg spotkania

14 czerwca 2010 r.

W Centrum Integracji Społecznej CIS POL w Polanowicach 14 czerwca 2010 o godzinie 14.00 oficjalnie rozpoczęły się Pierwsze Spotkania Sieciujące CIS „Dziś i jutro Centrów Integracji Społecznej, problemy i perspektywy działania”

W imieniu organizatorów przybyłych powitała Joanna Brzowska. Następnie przekazała głos Panu Burmistrzowi Miasta Byczyny Ryszardowi Grüner i Pani Wioletcie Kardas, Kierownikowi CIS POL w Polanowicach.

Pani Wioletta wyraziła radość, że tak duża liczba osób zarządzających ekonomią społeczną i integracją społeczną przyjechała do Polanowic. Zapowiedziała, że więcej na temat CIS w Polanowicach przedstawi w drugim dniu spotkania podczas wizyty studyjnej.

Kolejno głos zabrał Burmistrz Miasta Byczyny Ryszard Grüner. Powitał przybyłych gości i powiedział, że temat jest bardzo interesujący i władze Byczyny przekonane są, że CIS-y są bardzo potrzebne i powinny funkcjonować. Powiedział, że sprawy formalne powinny zostać w końcu wyjaśnione i dopracowane tak, aby można było się zająć działaniami merytorycznymi.

Następnie Joanna Brzowska powitała przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Krzysztofa Więckiewicza, Andrzeja Trzecieckiego, Cezarego Miżejewskiego oraz

Marcina Juszczyka Prezesa Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych, przedstawicieli Partnerów projektu z Instytutu Spraw Publicznych, Fundacji Inicjatyw Społeczno Ekonomicznych, Fundacji Barka z Poznania. Następnie przedstawiła program spotkania (program w załączeniu T1) zachęcając do dyskusji, ponieważ spotkanie ma się przyczynić do nakreślenia postulatów i określenia co powinno się wydarzyć.

Na zakończenie swej wypowiedzi zaprosiła do zabrania głosu **Krzysztofa Więckiewicza, Dyrektora Departamentu Pożytku Publicznego, MPiPS i zaprezentowanie co dziś się dzieje w zakresie ekonomii społecznej.**

Pan Krzysztof Więckiewicz powiedział, że do tytułu konferencji dodałby jeszcze przedrostek wczoraj, bo to co się dzieje dziś jest konsekwencją podjętych działań w przeszłości. Powiedział, że pierwsza ustawa rodziła się z wolą polityczną i zrozumieniem sytuacji osób wykluczonych. Kontynuując stwierdził, że należy się chwalić się procesem tworzenia a nie efektami i barierami, które pojawiły się w następnych odsłonach.

Na bazie tego co wczoraj zostało zrobione można wymyśleć rozwiązania systemowe. Potrzebne są jednak 4 odsłony:

- strategiczna długofalowa polityka sprzężona z innymi działaniami skorelowana z działaniami Rządu,
- dobre podstawy prawne działania es,
- upodmiotowienie es w sensie ekonomicznym,
- opracowanie elementów edukacji obywatelskiej, aby wspierać rozwój i zrozumienie es, kształtować postawy społeczeństwa.

Na bazie dobrych zapisów i doświadczeń EUQALA zrodził się pomysł na projekt, który konsumowałby wszystkie problemy pt. **Partnerstwo na rzecz instytucjonalizacji ekonomii społecznej - 1.46.**

W jego ramach pracują 4 zespoły, które zajmują się rozpracowaniem 4 tematów tj:

- wypracowanie długofalowej polityki ekonomii społecznej,
- wypracowanie rozwiązań prawnych,
- wypracowanie instrumentów finansowych,
- wypracowanie załączków programów edukacji obywatelskiej na rzecz ES.

Ważne jest aby ekonomia społeczna stała się integralną częścią polityki publicznej poprzez włączenie do tematów polityk społecznych oraz w dokumenty strategii rozwoju (strategie horyzontalne).

Poprzez działania lobbingowe i perswazję już dziś ekonomia społeczna znalazła swoje miejsce w podstawowych strategiach. tj:

- w strategii transportu,
- w strategii innowacyjności i gospodarki,
- w strategii sprawne państwo (np. społeczne klauzule w zamówieniach),
- w strategii rozwoju kapitału ludzkiego,
- w strategii rozwoju kapitału społecznego,
- w strategii rozwoju regionalnego es jako najmocniej osadzona w środowisku lokalnym
- w strategii rozwoju wsi

Klimat jest dobry do budowania ekonomii społecznej. Pojawiło się np. pojęcie transfer socjalny, a społeczna stopa zwrotu.

Fundamentalne elementy, o których należy pamiętać to:

- po pierwsze - uznanie konsultacji społecznych jako warunku koniecznego do uznania dokumentów dotyczących np.: rocznych i wieloletnich programów współpracy, Rad Działalności Pożytku Publicznego za ważne
- po drugie zmiany w trybie zlecania zadań, uproszczenia.

W swojej wypowiedzi zwrócił również uwagę na to co jest jeszcze ważna tj., że: definicja dotycząca statutowej działalności odpłatnej została korzystnie zmieniona dla organizacji pozarządowych.

Na zakończenie w imieniu Ministra Dudy życzył sukcesów w praktyce społeczno-zawodowej oraz sukcesów tego spotkania.

Kolejnym prelegentem był **Cezary Miżejewski, ekspert ds. ekonomii społecznej** (w załączeniu prezentacja P1, T2). Został on poproszony o zabranie głosu na temat Projektu Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej. Na wstępie zostało wyjaśnione dlaczego spotykamy się właśnie w ramach tego projektu w takim gronie. Często pojawiają się stwierdzenia, że ekonomia społeczna i zatrudnienie socjalne to całkiem inne dziedziny.

Stanowią one jednak pewną całość. W związku z tym, iż pojawia się wiele problemów i wątków tak ważnych dla dalszego działania Centrów Integracji Społecznej (Krajowy plan działań, zmiany w prawie itd.) dlatego konieczne jest spotkanie i poszukanie wspólnych rozwiązań.

Następnie omówił cele i dziania jakie będą podejmowane w ramach Projektu. Projekt jest realizowany w Partnerstwie. Projekt jest wielowątkowy i każdy z Partnerów ma inne działania do realizacji.

Cezary Miżejewski zwrócił uwagę, że 1-go czerwca dokonano zmian Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL dodając CIS do słownika podmiotów ES.

Ważne jest wykorzystanie wszystkich możliwości a mianowicie tego, że Projekt ma budować infrastrukturę dla podmiotów ekonomii społecznej, powstaje Pakt na Rzecz Ekonomii Społecznej, który pokazuje kwestie przedsięwzięć, które mają być realizowane. Ten dokument jest po konsultacjach międzyresortowych. Zapisane jest tam też o zmianie funkcjonowania CIS w tym przygotowanie stabilnego systemu finansowania.

Musimy się zastanowić co robić? Konieczne są dalsze zmiany, które należy uzgodnić i opracować. Cel ogólny: zbudowanie całego systemu wsparcia, który ma być trwały i przetrwać 2013 rok. Ważne jest też aby na koniec wyciągnąć wnioski z popełnianych błędów.

Następnie Cezary Miżejewski zaprezentował Partnerów uczestniczących w projekcie Związek Lustracyjny Spółdzielni Pracy (ZLSP), Fundację Pomocy Wzajemnej BARKA z Poznania, Instytut Spraw Publicznych (ISP), Małopolska Szkołę Administracji Publicznej z Krakowa (MSAP), Fundusz Inicjatyw Społeczno Ekonomicznych (FISE), Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP), Fundację Fundusz Współpracy(FWW).

Projekt składa się z wielu segmentów:

1. diagnoza – badania (elementy badawcze pomagają do argumentacji podejmowanych działań),
2. edukacja – szeroka edukacja „polityczna” kończąca na studiach podyplomowych,
3. kwestia baza danych produktów (brak katalogów branżowych),
4. kwestia promocji w tym konkurs na najlepsze przedsiębiorstwo es,
5. kwestia marki i promocji społecznej,

6. Budowa systemu wsparcia od organizacji spotkań, integracji, utworzenie centrów wsparcia, elementy wsparcia finansowego oraz rzecznictwo. Omówił krótko zadania Centrów Ekonomii Społecznej i zadania, które będą pełnić.

Wszystkie działania tworzą pewien system. Teraz zastanawiamy się jak przenieść to na działania. Projekt przewiduje też element finansowego wsparcia. W ramach projektu stworzony zostanie fundusz grantowy lub mikropożyczkowy. W trakcie przemysłów jest propozycja wydatkowania części funduszy z FIO na wsparcie podmiotów ES. Ważne jest aby działać w ramach pewnego systemu. Animowanie i budowanie Partnerstw lokalnych to kolejne bardzo ważne zadanie, które będzie realizowane w ramach projektu. Będzie 75 partnerstw, które powstaną przy wsparciu Projektu. Partnerstwa są u nas budowane na wzór konsorcjów we Włoszech.

Rzecznictwo, które będzie kluczowym elementem wsparcia. Jak przenieść to realnie na konkretne działania np. wpisanie ES, CIS w plany działania. Najważniejsze jest tworzenie sieci współpracy.

U nas konsorcjami są partnerstwa, które łączą to co społeczne, państwowe i prywatne.

Segmentów Projektu jest bardzo dużo.

Chcemy aby spotkanie skończyło się wypracowaniem pewnych wniosków, które

- a) umożliwią zmiany prawne,
- b) umożliwią korekty finansowe,
- c) umożliwią budowanie systemu wsparcia.

Następnie **zabrała głos Joanna Brzozowska dokonując** prezentacji oferty dla Centrów Integracji Społecznej w ramach projektu „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej” (w załączeniu prezentacja P2). W ramach wystąpienia przedstawiła informację na temat szkoleń doradczych i doradztwa. Po pierwsze wskazała kto może być beneficjentem Projektu w ramach korzystania ze szkoleń i doradztwa. Do nich należą: instytucje pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy, instytucje rynku pracy i ich pracownicy oraz organizacje pozarządowe i instytucje ekonomii społecznej zajmujące się statutowo problematyką pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

W ramach projektu zostało utworzone 5 regionalnych centrów doradczych, gdzie cały czas będą pracować stali doradcy. Oferta jest dwutorowa.

Formy doradcze- szkolenia doradcze. Pomysł był taki, że mamy katalog szkoleń i je realizujemy, ale chcemy odpowiadać na konkretne potrzeby. Pilotażowo obecnie odbywają się szkolenia dotyczące pomocy publicznej, klauzul społecznych, Oryginalny pomysł był taki, że jeżeli na jakimś terenie tak jak w Byczynie jest konglomerat różnych przedsięwzięć społecznych, jak spółdzielnia socjalna, CIS, samorząd zainteresowany współpracą to jeżeli zdiagnozuje się problem do nas można zgłosić się o wsparcie szkoleniowo doradcze. Jeżeli pojawiają się konkretne problemy to po zdiagnozowaniu potrzeb zostaje zorganizowane szkolenie „szyte na miarę” na zakończenie, którego zostaje dostarczone doradztwo. Z problemami można się zgłaszać do Centrów w regionach lub bezpośrednio do ZLSP. Zaznaczyła, że można też korzystać z doradztwa indywidualnego. Na zakończenie pokazała listę doradców regionalnych i zachęciła podwiedzenia stron internetowych www.ekonomiaspoleczna.pl i www.spoldzielnie.org.pl gdzie na bieżąco będą pojawiać się informacje na temat szkoleń i doradztwa.

Po jej wystąpieniu zabrał głos **dr Tomasz Kaźmierczak Instytut Spraw Publicznych prezentując** stan wiedzy na temat Centrów Integracji Społecznej oraz dotychczasowe badania, w zastępstwie dr A. Karwackiego (w załączeniu prezentacja P3). Następnie zapowiedział omówienie zakresu badań jakie będą prowadzone przez Instytut Spraw Publicznych w ramach projektu „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej” (w załączeniu prezentacja P4).

Na wstępie opowiedział o wynikach badań dotychczasowych i o treści opracowania dr Arkadiusza Karwackiego (pełna treść opracowania w załączeniu T3). Zwrócił uwagę na to co jest cechą wspólną. Podstawowym pytaniem jest to co robi się w CIS. Naukowcy nie mają wiedzy na czym polega, jakie są cech charakterystyczne, jakie jest podejście do integracji społecznej i zawodowej. Dotychczasowe badania opisywały instytucję a nie to co się tam robi.

Przyjmuje się 2 strategie działania CIS. Po pierwsze jak najszybsze wypuszczenie beneficjenta CIS na rynek pracy. Drugie podejście jest takie, który mówi, że należy przygotować dobrze

beneficjenta. Następne pytanie jakie jest powiązanie reintegracji społecznej. Pierwsze badania pochodzą z 2004 roku.

Wnioski: nie powstał żaden CIS na terenach wiejskich. Pytanie jest głębsze. Jakie są korelacje między środowiskiem, a rolą integracji społecznej i zawodowej. Następne badanie objęło tylko 5 CIS. Badanie wykazało silne wpływy (selekcję negatywną lub pozytywną przy rekrutacji członków). Wybiera się tych, których najłatwiej zintegrować. Czy istnieją jakieś modele reintegracji społecznej i zawodowej? Pojawia się ważny problem na ile usługi są diagnozowane, jakie procedury są stosowane itd.

W następnym badaniu zwrócono uwagę na pracowników CIS. Po pierwsze stwierdzono, że część kadry nie ma odpowiedniego doświadczenia.

W drugiej części prezentacji zawarł informacje dotyczące działań badawczych, które zostaną podjęte przez Instytut Spraw Publicznych w ramach Projektu Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej.

ISP będzie chciało zbadać: co robią CIS?

Badania będą prowadzone przede wszystkim za pośrednictwem ankiety (papierowej, elektronicznej) wywiadu telefonicznego. ISP jest w trakcie tworzenia instrumentów badawczych. Przyjęto, że jedną z podstaw badania, będzie badanie umiejętności życiowych. Zebrane informacje posłużą do stworzenia katalogu, stworzenie typologizacji pewnych umiejętności i zachowań. Zebrany materiał będzie podstawą do wytypowania grupy CIS, KIS itd., na podstawie tej grupy będą prowadzone bardziej pogłębione badania. Badania mówią, nie wiemy co tak naprawdę się dzieje. Wyniki nie są tak naprawdę klarowne.

Następne badanie w 2007 roku objęło 37 CIS. Funkcje CIS. CIS –y są zakorzenione w społeczności lokalnej, a co z tego wynika to my nie wiemy.

Przez standardy mamy rozumieć ustalenie cech jakie warunki progowe ma spełniać dana usługa.

Ważnym produktem prowadzonych badań będzie podręcznik reintegracji. Na zakończenie zachęcił do aktywnego uczestnictwa w badaniach i do kontaktów bezpośrednio z Panią Dominiką lub poprzez ZLSP

Po przerwie kawowej w zastępstwie **Krystyny Wyrwickiej, Dyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej, MPIPS** wystąpił **Andrzej Trzeciecki Naczelnik Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej, MPIPS**, który dokonał prezentacji propozycji rozwiązań ustawowych w zakresie przekształcania Centrów Integracji Społecznej omówił projekt 1.48 „Kompleksowe formy reintegracji społeczno-zawodowej w środowisku lokalnym”. (w załączeniu prezentacja P5 oraz opracowanie tematów wystąpienia – bariery i projekt 1.48 T4 i T5)

A. Trzeciecki wyraził zadowolenie, że CIS-y zostały zauważone w Projekcie 1.19.

4-5 lat wspólnego działania opłaciło się. Zmiany w przepisach doprowadziły do tego, że świadczenie integracyjne stanowi 100% zasiłku, rozwiązano sprawę zwolnień lekarskich i wszyscy zostali ubezpieczeni oraz przyznano 4 dni wolne.

Projekt zmian do ustawy zakłada, że powinny zostać zachowane pewne reguły. Np.

- reguła ciągłości zatrudnienia. Dziś ocenia się, że na 100 pracowników 61 rotuje tj. bardzo duży wskaźnik rotacji

- reguła ciągłości majątku (maszyny, środki transportu nieruchomości);

Powstało kilka pomysłów na przekształcenia CIS. Poza jednostką budżetową pojawiło się pojęcie samorządowy zakład budżetowy (nie ma w 100% finansowania).

Proponowana formuła nie jest wystarczająca.

Powstało pytanie dlaczego nie dać szansy „powiatowi”. CIS mógłby powstawać równocześnie dla kilku gmin. Nie każdą samodzielnie stać na przeznaczenie 800-900 tysięcy na ten cel rocznie.

W sprawie rozwiązania tematu ciągle jesteśmy na etapie opracowywania formuł. To nie oznacza zakończenia prac koncepcyjnych i wykorzystania wszystkich możliwości (T6). Dziś mamy jeszcze do dyspozycji spółdzielnie socjalne zakładane przez osoby prawne oraz wykorzystanie prywatnych sponsorów.

Dwa lata temu powstał projekt 1.48 jako specjalny projekt dla CIS. Nie wszędzie jest praktyka dobrej współpracy w środowisku lokalnym i w ramach tego projektu miał zostać wypracowany model po pierwsze, a po drugie rozwiązania organizacyjno prawne.

Na zakończenie powiedział o podjętej przez Ministerstwo inicjatywie i ogłoszeniu konkursu zorganizowanie „Targów, aktywnej form pomocy”. Udział w tych targach może być kolejną okazją do spotkania się przedstawicieli CIS. Zaapelował więc o życzliwe podejście do osób organizujących te targi.

Praktyczne aspekty i możliwości przekształcania CIS w oparciu o doświadczenie CIS w Bydgoszczy zaprezentował **Łukasz Lewandowski** (w załączeniu prezentacja P6 i opracowanie tekstowe T7). CIS w Bydgoszczy działa jako gospodarstwo pomocnicze od 2005 roku. Realizuje zadania zlecane także przez miasto i współpraca bardzo dobrze się układa. Miasto powierzyło CIS np. zadanie „bezpieczna droga” opieka nad przejściami dla dzieci i młodzieży. Praca jest stabilna i to jest wartością sama w sobie. Miasto pozwala też na podejmowanie innych działań zarobkowych. Np. został oddany teren pod zarząd CIS z przeznaczeniem na parking. Pożytki czerpie CIS i ma stabilną pracę 7 osób.

Zmiana ustawy spowodowała konieczność postawienia pytania **co dalej?**

Zaczęto analizować możliwe do przyjęcia opcje na przekształcenie CIS. Po dokonaniu analizy za i przeciw stwierdzono, że najlepszym rozwiązaniem będzie założenie stowarzyszenia przez pracowników CIS. Powstało jednak pytanie co z majątkiem?

Majątek ma być przekazany przez miasto nieodpłatnie do użytkowania w formie umowy użyczenia.

Analiza i plany na dalszą działalność są zrobione. **Nie ma jednak gwarancji jak sprawa się rozwinie. Rozwiązaniem jest wejście nowych przepisów.**

Pan Łukasz powiedział, że stowarzyszenie założyło 24 osoby. Były problemy z opłatami sądowymi. Po dokonanych wyjaśnieniach zostali zwolnieni z opłaty za rejestrację, natomiast opłacono jedynie 500 zł (ogłoszenie w monitorze). Po zarejestrowaniu się CIS przez Stowarzyszenie będzie jeszcze ok. 6 miesięcy na przejęcie majątku.

Przedstawiona droga to tylko jedna z możliwości, każdy musi sam zdecydować i podjąć decyzję. Miasto obiecało wspierać stowarzyszenie i współpracować tak jak dotychczas poprzez zlecanie zadań.

Na zakończenie została przedstawiona informacja dotycząca działań CIS, która w zasadzie kierowana jest do środowiska lokalnego, przedsiębiorców, ale jak to stwierdził pan Łukasz warto się promować, pokazywać.

Podczas prezentacji mieliśmy okazję zapoznać się z działaniami prowadzonymi przez CIS oraz poznać sylwetki poszczególnych uczestników.

Cezary Miżejewski podkreślił, że najistotniejszą zmianą jest wprowadzenie zmian do ustawy, które zapewnią ciągłość działania przy przekształceniach CIS.

CIS z Torunia stanął teraz przed problemem, że jest po zarejestrowaniu CIS jako stowarzyszenia stał się nowym podmiotem bez ciągłości finansowej i merytorycznej.

Ważnym pytaniem jest jak należy rozumieć zapis: **przekazać organizacji samorządowej**. Brak jest określenia w jakim trybie. Ustawa została skierowana do drugiego czytania i wszystkie zgłaszane postulaty i uwagi są bardzo cenne.

Na zakończenie oficjalnej części pierwszego dnia Joanna Brzozowska omówiła propozycje dotyczące warsztatów, tematykę, cel oraz planowany przebieg (w załączeniu prezentacja P7).

1) Bariery prawno – organizacyjne w funkcjonowaniu Centrów Integracji Społecznej;

Celem warsztatów jest zastanowienie się w szerszym kontekście nad zmianami prawnymi, które ułatwią przekształcenia CIS oraz ich działanie

2) Centrum Integracji Społecznej a Powiatowy Urząd Pracy; Wnioski z warsztatów w dalszym kontekście mają dać podstawy do wypracowania standardów współpracy między PUP i CIS.

3) Centrum Integracji Społecznej a fundusze strukturalne. W kontekście planów działań wypracowane podczas warsztatu postulaty powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie zmian poszerzenia słownika es i miejsca CIS w funduszach strukturalnych, a szczególnie w PO KL.

Po oficjalnej części wszyscy uczestnicy spotkania zostali przewiezieni do Pałacu w Proślicach, gdzie podczas kolacji uczestnicy spotkania mieli okazję do bliższego poznania się i wymienienia doświadczeń, porozmawiania z ekspertami i przedstawicielami MP i PS.

15 czerwca 2010 r.

Drugi dzień spotkań rozpoczął się o godzinie 9.00 od uczestnictwa w warsztatach. Uczestnicy spotkania zgłaszali chęć uczestniczenia jeszcze przed przyjazdem na spotkania w następujących warsztatach (listy w załączeniu) :

1) Bariery prawno – organizacyjne w funkcjonowaniu Centrów Integracji Społecznej; *Barbara Sadowska, wiceprzewodnicząca zarządu Fundacji Pomocy Wzajemnej Barka w Poznaniu ; członek Zarządu Barka UK, Andrzej Trzeciecki Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej, MPIPS (w załączeniu prezentacja W1 oraz wnioski T8)*

Przedstawiciele CIS w oparciu o swoje doświadczenia wskazywali na różne problemy wynikające z barier prawnych. Pani Barbara Sadowska w podczas warsztatu dzieliła się również doświadczeniami jakie przez lata zdobyło Stowarzyszenie Barka w Poznaniu. Podczas bardzo aktywnej dyskusji padło wiele stwierdzeń i zostało zadanych wiele pytań w oparciu o które zostały sformułowane wnioski, które zostały przedstawione na podsumowaniu.

Zauważono między innymi, że:

- Te samorzady terytorialne (gminy), które w dotychczasowej praktyce dobrze skonstruowały lokalne partnerstwa pomiędzy instytucjami pomocy społecznej a publicznymi służbami zatrudnienia oraz III sektorem – będą skłonne poszukiwać rozwiązań utrzymujących funkcjonowanie CIS-ów,
- Te samorzady gmin, które utworzyły w okresie 2004 -2009 centra integracji społecznej, których koszty funkcjonowania przekraczały w skali rocznej poziom 1,0 mln złotych, będą rozważały ewentualność przekazania prowadzenia centrum partnerom z III sektora.
- Utrzymanie tendencji tworzenia CIS-ów przez „małe gminy” będzie możliwe po wprowadzeniu poprzez „drugą” nowelizację ustawy o zatrudnieniu socjalnym takich rozwiązań prawnych, które rozszerzą krąg instytucji tworzących o powiat i województwo.
- Wiele organizacji pozarządowych, działających w lokalnej skali nie jest przygotowane do przejmowania CIS-ów, a szczególnie w kwestii współpracy z urzędami pracy.
- Niezmiernie ważnym będzie prowadzenie kampanii informacyjnych, a także wskazywanie dobrych praktyk w zakresie przekształceń oraz przekazywania CIS-ów do III sektora.

2) Centrum Integracji Społecznej a Powiatowy Urząd Pracy, Małgorzata Kowalska, Dyrektor Centrum Integracji Społecznej w Toruniu, Krystyna Żejmo - Wysocka Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Toruniu; (w załączeniu prezentacja W2.1 i W2.2 oraz wnioski T9)

M. Kowalska powiedziała, że CIS w Toruniu do maja 2010 działał jako gospodarstwo pomocnicze. Celem warsztatu jest przedstawienie jak wygląda współpraca PUP i CIS. Na wstępie podczas prezentacji moderatorki przedstawiły jak wygląda dobra współpraca pomiędzy CIS i PUP i jak dobrze współpracować. Podczas warsztatu wspólnie wszyscy mają się zastanowić jak polepszyć współpracę pomiędzy tymi instytucjami i wypracować rekomendacje na przyszłość.

Urząd Pracy w Toruniu od 2000 roku pracuje w niezmiennym składzie (78 etatów, gdzie 6 jest finansowane w ramach projektów). Obszary działania CIS i UP się pokrywają. Adresatami działań są ci sami klienci. Nie ma przepisu nakazującego współpracy tych podmiotów. Pani Krystyna opowiedziała o tym jak wyglądały początki powstawania CIS w Toruniu. Budynek w którym rozpoczął działać CIS był w bardzo złym stanie technicznym. Pracownicy PUP i CIS od samego początku wspólnie współpracowali aby aktywizować skutecznie bezrobotnych. Zauważyli, że ich współpraca pozwoli od razu zaktywizować dużą grupę. Współpraca nie zaczęła się od podpisania umów czy porozumień, ale od podjęcia wspólnych działań przy życzliwym podejściu władz lokalnych. Pracownicy PUP uczestniczą w różnych działaniach CIS. Kompetencje różnych instytucji działających w obszarze pomocy społecznej i aktywizacji osób bezrobotnych bardzo często się krzyżują co czasem jest powodem konfliktów gdy nie ma współpracy między podmiotami.

Współpraca PUP i CIS jest bardzo ważna. Ponad 5 letnie doświadczenie z Torunia wskazuje na to, że wspólnie można zrobić dużo łącząc środki finansowe i kadrowe, które mają do dyspozycji poszczególne podmioty.

Nowelizacja przepisów prawa ma doprowadzić do tego, aby przepisy były czytelne.

Czego brakuje

- nie ma samorządowej platformy informacji, która pozwoliłaby uzyskiwać informacje o beneficjencie (czy ktoś jest zarejestrowany, czy pobiera zasiłek itd.) to usprawniłoby prace wszystkich urzędników,

- partnerstw lokalnych (sformalizowane)

Pani Małgorzata Kowalska opowiedziała o doświadczeniach i rozwoju CIS w Toruniu. W pierwszym okresie swojej działalności realizował projekt na 267 tysięcy i miał 33 uczestników. Obecnie w ramach swoich działań realizuje projekty dla ok. 350 o budżecie ponad 3,5 mln złotych. Ważne jest to, że działalność CIS nie opiera się tylko na dotacjach ale także na świadczeniu usług zewnętrznych.

Obszary współpracy między CIS i UP:

1. Współpraca w rekrutacji uczestników, (UP organizuje na swój koszt spotkania na których są rekrutowani beneficjenci do działań prowadzonych przez CIS)
2. Bieżąca współpraca. Klientami obu podmiotów są te same osoby. Jeżeli osoba nie chce się aktywizować to informacja powinna docierać do wszystkich podmiotów również do OPS
3. Refundacja świadczeń z UP dla CIS, wypracowanie sprawnych przepływów informacji i transferu pieniędzy.
4. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia dla beneficjentów CIS.
5. Wsparcie dla osób kończących CIS i chcących podjąć działanie w formie spółdzielni lub indywidualna działalność gospodarczą
6. Platforma ponad-instytucjonalna współpracy instytucji rynku pracy, pomocy społecznej, kuratora sądowego, bardzo szeroko rozumiana współpraca lokalna przy rozwiązywaniu problemów.
7. Pośrednictwo pracy

Bariery w działaniach CIS

1. Wyrejestrowywanie uczestników CIS z UP co jest demotywujące do podejmowania działalności w formie spółdzielni socjalnej (brak możliwości uzyskania dofinansowania (można znaleźć rozwiązanie przy współpracy z UP np. zarejestrowanie tych osób w UP i skierowanie ich przez UP na przygotowanie zawodowe do CIS)

2. brak możliwości opłacania składki przez UP- składkę opłacają OPS, które często nie miały wcześniej kontaktu z danym beneficjentem , bo nie korzystał z ich wsparcia

Wnioski:

Idea CIS jest mało rozpowszechniona nie ma pełnej informacji, brakuje wspólnych spotkań przedstawicieli CIS, rynku pracy i pomocy społecznej. Nie widzi się w CIS instrumentu tylko formę przechowalni. CIS nie jest wpisany jako narzędzie rynku pracy. Nie ma rozporządzenia i w ustawie brak jest adekwatnych zapisów pozwalających na przekazywanie beneficjentów i środków do CIS z instytucji rynku pracy. Ważny jest poprzez współpracę dobór klientów. Poprzez przemyślenie idei i motywacji beneficjentów można zobaczyć, kto się nadaje do usamodzielnienia. Wielkim problemem CIS są pieniądze.

3) Centrum Integracji Społecznej a fundusze strukturalne;

Cezary Miżejewski, ekspert ds. ekonomii społecznej; Joanna Brzozowska ARiPS ZLSP; (w załączeniu prezentacja W3),

Podczas warsztatu Cezary Miżejewski przypomniał jak przedstawiał jak wyglądały dotychczasowe doświadczenia w pozyskiwaniu funduszy poprzez aplikowanie o środki UE przez CIS i w kontekście regionalnym i w przekroju czasowym. Pokazał jak to wygląda według danych za rok 2010 w ustaleniu kryteriów strategicznych i zastosowanych preferencji dla CIS. Przedstawiona prezentacja była początkiem dyskusji co dalej, o co CIS -y powinny zabiegać? Joanna Brzozowska zaproponowała aby dyskusja toczyła się w 3 kontekstach:

- jakie projekty były realizowane
- rozszerzenie słownika SzOP PO KL, a więc możliwość wejścia w zakres ekonomii społecznej, jak to powinno się odbyć by dobrze działało?
- wejście do planów działań, przygotowanie dobrych rekomendacji.

Odrębne konkursy dla CIS to dobry pomysł, ale osoby oceniające muszą wiedzieć o co chodzi, chodzi o to aby nie realizowały tych projektów podmioty przypadkowe.

Typy projektów, które przechodzą nie odpowiadają na zapotrzebowania uczestników CIS. Np. szkolenia, które nie dają właściwego przełożenia na wyniki. Beneficjenci przeszkoleni, a jedna osoba zatrudniona. Oceniający wnioski nie mają świadomości czym zajmują się CIS i

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

kwestionują wydatki, które ponoszone są zgodnie z ustawą. Dużo ośrodków nie sięga po środki projektów systemowych. Wszystko polega też na braku właściwej współpracy.

Czy jest sens tworzyć CIS, jest więcej problemów niż na tym poziomie funduszy i finansowania. Należy utrzymywać te centra, które już istnieją. Należy zadbać o możliwość utrzymania stabilności finansowej CIS. Podstawa tego jest skonstruowanie właściwych kryteriów strategicznych. Powinny być dwa rodzaje wsparcia dla nowych i już istniejących CIS. W kontekście CIS warto byłoby powtórzyć rekomendacje, której efektem było przeszkolenie asesorów oceniających wnioski 7.2.2, 7.2.1. Wprowadzenie do świadomości asesorów czym jest CIS, KIS itd. Pojawia się cały czas problem braku świadomości osób oceniających wnioski. W większości przypadków jest tak, jak muszę to robić jak mogę to nie podchodzę do tematu. Ważna jest współpraca między CIS, KIS i OPS. Ważne jest też pokazanie czym są projekty systemowe. Zasady wdrażania projektów systemowych należy jakoś wzmocnić. Element edukacji pracowników socjalnych. Przeszkolić pracowników OPS. Czy są jakieś dane ile CIS przestało funkcjonować. Jest to bardzo płynna sytuacja. Występuje problem stabilności finansowej. Jak ma funkcjonować i czym jest CIS? Czy to ma być etap przejściowy i jak ma być finansowane, a może jak PCPR? Jaka ma być formuła finansowania, udział w projektach daje duże ryzyko, bo nie zawsze można wygrać. Jakie mamy instrumenty i gdzie je mamy skierować. Gminy czasem realizują projekty systemowe a CIS-ów na tym terenie nie ma. Uczestnicy warsztatu zwrócili między innymi uwagę, że należy się zastanowić nad całością działania CIS i całą problematyką. Tak naprawdę przez ostatnie 3 lata zostało niewiele zrobione.

Niektóre rzeczy można zmienić, można dookreślić kryteria. Czy nam się uda wyodrębnić konkursy tylko dla CIS i wyedukować asesorów, ale jest to w zasięgu naszych możliwości. Następnym problemem to wkład własny do projektów i jego zabezpieczenie. Środki systemowe pójdą tam gdzie mają pójść to kadra zarządzająca musi zostać też wyedukowana. Dużo ważniejsza jest kwestia edukacyjna. Czym jest zatrudnienie socjalne. Należy się zastanowić jak to systemowo ustalić. Działanie ekonomiczne CIS ma tworzyć realizowanie pewnego celu, to nie jest przedsiębiorstwo. W kryteriach można uściślić, że mogą być podmioty posiadające

status CIS. Musimy tak naprawdę wiedzieć czym tak naprawdę są CIS-y i jak funkcjonują, aby dobrze wyedukować asesorów.

Należy się umocować jakoś stabilnie, bo konkursy są od przypadku do przypadku. Gdy CIS nie ma wsparcia w środowisku lokalnym to przy realizacji tylko projektów nie ma szans na stabilne działanie. Taka sytuacja przeszkadza w pracy.

Zastanawiano się jakie są jeszcze inne instrumenty, które wspomogłyby działanie CIS. Może CIS powinny otrzymywać finansowanie w ramach Projektów systemowych. Musimy mieć twarde dane. Wszystko zaczyna się od edukacji czym jest zatrudnienie socjalne.

Najwyższy czas do wymyślenia rozwiązań systemowych, ale musi to zostać powiązane ze standaryzacją.

Podsumowanie:

Po zakończeniu warsztatów w trakcie sesji plenarnej nastąpiło ich podsumowanie ta część konferencji była prowadzona przez **Cezarego Miżejewskiego**. **Powiedział, że może hasłem tego spotkania powinno być "CIS-y nowy początek, CIS-y reaktywacja"**

Jako pierwszy zabrał głos Andrzej Trzecicki, który omówił prowadzony warsztat: Bariery prawno – organizacyjne w funkcjonowaniu Centrów Integracji Społecznej.

Zostało tu wyróżnionych parę problemów. Bariery które pojawiły się na początku działalności CIS to przede wszystkim bariery związane z uczestnikami CIS. Dziś przy kolejnej nowelizacji ustawy pojawiają się obawy – czy samorząd będzie skłonny wykorzystywać formułę zachowania ciągłości funkcjonowania CIS. Dobrze stało się, że w projekcie pojawia się nowa grupa podmiotów, które mogą poprowadzić CIS – samorządowa jednostka budżetowa . Czy jest potencjał, wola i siła wobec ludzi? Jest kwestia pokonania bariery , czy ludzie będą skłonni „pozytywnie kombinować” pracować w duchu przedsiębiorczości by wypracować brakujące środki. Czy samorząd będzie się decydował na jednostkę budżetową? Czy przekonanie samorządu, że ludzie podołają przekona do zastosowania takiego rozwiązania? Przekazanie do III sektora odbywa się na zasadzie wiedzy i praktyki tych który do te CIS prowadzili w gospodarstwach pomocniczych. Co z nowymi organizacjami, czy samorząd

znajdzie partnerów na swoim terenie. Czy będzie on mógł pociągnąć strukturę organizacyjną i zadania takiego centrum, Pojawia się koncepcja, że dużo zależy od przełamania sfery mentalności. Jesteśmy gotowi do zmian, ale oczekujemy gwarancji. Czy Resort nie powinien włączyć się przez modyfikację konkursów, programów, by pokazywać dobre przykłady. Barbara Sadowska podczas warsztatu wskazała rozwiązanie, gdzie powiat staje się newralgicznym punktem rozwiązania problemu, który skonsoliduje działania kilku gmin, promując i nagłaśniając kwestie CIS. Ważny jest też element partnerstwa (Sp-nia mieszkaniowa, gmina, UP, itd.) Rozszerzenie partnerstwa szeroko rozumianego. Problemy dotyczące interpretowania przepisów. Brak jest elementu interpretacji przepisów oraz nagłaśniania informacji wśród III sektora, urzędów itd. Każdy może teraz te przepisy interpretować inaczej. Ważna jest kwestia docierania z ideą CIS, ciągła praca nad promowaniem CIS. Zastanawiano się czy proponowane rozwiązania w projekcie ustawy odniosą dobre skutki? Co dalej?

Barier jest sporo i należy wyciągnąć wnioski i zastanowić się co można jeszcze zrobić, by pójść do przodu?

Wyniki pracy następnego warsztatu: Centrum Integracji Społecznej a Powiatowy Urząd Pracy przedstawiła Małgorzata Kowalska. Od 1 maja 2010 roku CIS, w którym pracuje zmienił formułę prawną. Z gospodarstwa pomocniczego stał się organizacją pozarządową. Jednak we współpracy z środowiskiem lokalnym i UP nic się nie zmieniło. Bez współpracy z pracy instytucjami rynku pracy i pomocy społecznej trudno mówić o dobrych efektach działalności CIS. Podczas warsztatu sformułowano następujące wnioski i postulaty:

- konieczna jest dobra współpraca, dobre relacje międzyludzkie, spotkania na których wypracowuje się wspólne stanowiska, poznaje problemy itd.
- brak przepisów prawnych dotyczących współpracy, tam gdzie jej nie ma gdzie nie wytyka z inicjatywy lokalnej społeczności przepisy powinny ją nakazywać
- od kilku lat jest obowiązek wyrejestrowania uczestników CIS z UP. Przy tworzeniu spółdzielni socjalnej stwarza to komplikacje proceduralne – osoby muszą zarejestrować się jako osoby bezrobotne by założyć spółdzielnię i dostać dofinansowanie. W CIS powinno

następować inkubowanie i prowadzenie przyszłych spółdzielców, co jest przy tych uregulowaniach bardzo trudne do zrealizowania

- nie wszyscy uczestnicy CIS są znani Ośrodkom Pomocy Społecznej. Często rekrutują się oni z osób zarejestrowanych w UP. Problemem jest, kto powinien płacić składki ZUS za te osoby,
- to czego brakuje to – samorządowej, lokalnej platformy informacji, gdzie można by uzyskać informacje na temat każdego beneficjenta bez konieczności stosowania zbędnych procedur, sprawdzić czy danej osobie przysługuje dany rodzaj wsparcia,
- wskazane byłyby wspólne szkolenia spotkania przedstawicieli CIS z przedstawicielami rynku pracy, pomocy społecznej itd., wypracowanie partnerstw (Partnerstwa lokalne na rzecz beneficjentów), procedur, wspólnych działań,
- CIS powinny być wpisane do ustawy o promocji zatrudnienia jako narzędzie realizacji zadań rynku pracy i pomocy społecznej, za beneficjentami powinny iść pieniądze.

Powinno zostać zorganizowane spotkanie przedstawicieli CIS w skali całego kraju z przedstawicielami UP na których terenie działają aby wspólnie wypracowane zostały koncepcje współpracy. Z oceny obecnych realiów wynika, że niektórym przedstawicielom rynku pracy i pomocy społecznej zależy na „pielęgnowaniu bezrobocia” i rozpowszechniają informacje krzywdzące dla CIS.

Joanna Brzozowska powiedziała o idei zorganizowania warsztatu. Jest on pierwszym krokiem do rozpoczęcia procesu, który doprowadziłby do standaryzacji współpracy między CIS i UP.

Cezary Miżejewski stwierdził, że oprócz zmian prawnych ważna jest też dla CIS stabilność finansowa.

O tym mówiono na kolejnym z warsztatów, którego podsumowania dokonała Joanna Brzozowska. Warsztat „Centrum Integracji Społecznej a fundusze strukturalne” poruszał 3 główne aspekty

- CIS w kontekście funduszy:
- CIS-y w planach działań

Jednym z pomysłów jest zaproponowanie aby działalność CIS odbywała się w ramach projektów systemowych. Jest to jednak pomysł na przyszłość. Bardziej realnym i możliwym

do wprowadzenia rozwiązaniem jest wyodrębnienie konkursów dla CIS. Należy tu podkreślić, że działania miałyby być skierowane do podmiotów mających status CIS i działających w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym. W tym celu należałoby określić odpowiednie kryteria strategiczne. Działania powinny wspierać zarówno powstawanie nowych podmiotów jak i wspierać już działające.

- stabilność finansowa CIS i brak instrumentów rozwiązujących ten problem. W tym kontekście ważnym tematem jest reprezentowanie CIS w grupie przygotowującej PAKT Na RZECZ EKONOMII SPOŁECZNEJ. Ważne jest aby znaleźli się w tej grupie przedstawiciele reprezentujący interesy CIS.

Musimy pamiętać, że w 2013 świat się nie kończy tylko jest pytanie co będzie finansowane z funduszy.

W podsumowaniu Cezary Miżejewski stwierdził, że wiemy co należy zrobić. Jest pytanie jak to wszystko poukładać. Bardzo ważne jest aby powstała grupa łącznikowa w której znajdą się przedstawiciele CIS i będą prezentować ich interesy przy opracowywaniu konkretnych rozwiązań. Legislacyjne zmiany są możliwe, musimy się podzielić zadaniami i przegotować konkretne propozycje jak to ma wyglądać.

Na zakończenie Joanna Brzowska podziękowała wszystkim uczestnikom i organizatorom I Spotkań Sieciujących CIS i zapowiedziała, że takie spotkanie w ramach projektu 1.19 zostanie zorganizowane za rok, a materiały będą przekazywane uczestnikom spotkania sukcesywnie.

Wszyscy uczestnicy spotkania zostali zaproszeni do autobusu, który przewiózł ich do CISPOL w Polanowicach, gdzie uczestnicy spotkań mogli się zapoznać z działalnością CIS i Spółdzielni Socjalnej w Byczynie; (w załączeniu prezentacja)

Ankiety ewaluacyjne

Po spotkaniu zostało zebranych 47 ankiet ewaluacyjnych

Na pytanie:

- Czy spotkanie spełniło Państwa oczekiwania 28 dało max ocenę 5, 16 osób ocenę 4, a 2 ocenę 3

- Czy Państwa zdaniem, wiedza zdobyta podczas spotkania będzie miała praktyczne zastosowanie w Państwa działalności 30 osób odpowiedziało zdecydowanie tak, a 17 raczej tak.

- Na pytanie czy organizacja takich szkoleń jest celowa

Większość ankietowanych odpowiedziała tak. Wiele osób dopisywało dodatkowe komentarze i tak np. Organizacja takich spotkań jest rewelacyjnym pomysłem, jak najbardziej powinny być często, jest to bardzo ważne dla CIS, pomaga wymienić doświadczenia oraz podsunąć rozwiązania.

Takie spotkania powinny odbywać się zdecydowanie częściej, bo są zdecydowanie potrzebne.

Podstawą sporządzenia raportu są załączone nagrania z przebiegu poszczególnych sesji i warsztatów, ankiety ewaluacyjne i prezentacje .

Sporządziła: Anna Bulka